

Olje- og energidepartementet
Pb. 8148 Dep
0033 Oslo

Oslo, 07.02.11

Svar på høring – forslag til utredningsområder for havvind

1. Innledning/oppsummering: Havvindrapporten som er på høring utgjør en rask og prisverdig oppfølging av regjeringens strategi for fornybar energiproduksjon offshore. Offshore vindkraft kan på sikt representere store industrielle muligheter for Norge. Vi vil berømme både direktoratgruppen som har utarbeidet rapporten og de involverte departementer for et godt, grundig og konstruktivt arbeid. Vår oppfatning er i hovedtrekk at:

- De identifiserte arealene gir oss et mer realistisk bilde av muligheter for vindkraftutbygging offshore i Norge enn man hadde fra tidligere potensialstudier, og er et godt utgangspunkt på veien mot åpning av areal.
- Hvilke arealer man tar inn i første fase med strategiske konsekvensutredninger bør baseres på et tydelig og strategisk politisk valg.
- I dette valget bør aktuelt marked/betalingsvillig forbruk for kraften bli en viktig vurdering.
- De strategiske konsekvensutredningenes fremste oppgave bør være å sikre at arealet holder et akseptabelt konfliktnivå og gi sikkerhet til aktuelle utbyggere. I så måte anser vi det skisserte utredningsprogrammet som i all hovedsak tilstrekkelig.
- Spesifikke teknologiske forhold og avbøtende tiltak bør forbeholdes prosjektspesifikke konsekvensutredninger.
- Forut for eventuell arealåpning bør sentrale kommersielle forutsetninger, herunder støtteregime, være avklart.

2. Prioritering av arealer i første fase med strategiske konsekvensutredninger: Departementet har bedt om innspill på hvilke arealer som kan være aktuelle i første fase med strategiske konsekvensutredninger. Som bransjeorganisasjon har vi så langt ikke vedtatt noen policy om spesifikke arealer. Vi vil imidlertid understreke at dette utgjør et viktig strategisk valg i myndighetenes offshoresatsning og at myndighetene vil være tjent med å basere det første arealvalget på noen generelle prinsipper.

2.1. Betydningen av et strategisk valg: De skisserte arealene utgjør en naturlig anledning til å spisse myndighetenes langsiktige satsning på storskala offshore vindkraft. Arealene er av vidt forskjellig beskaffenhet både geografisk, i forhold til mulig marked/forbruk for kraften og til dels tidspunkt for eventuell utbygging.

Rapportens nyttige inndeling av arealer utfra integrering i kraftsystemet illustrerer at enkelte arealer vil være naturlig for direkte eksport, mens andre legger opp til nasjonal ilandføring, samspill med regulerbar vannkraft eller eventuell elektrifisering av petroleumsinstallasjoner mv. Flere av disse alternativene utgjør etter vårt syn vesentlige energipolitiske valg.

Hvilke arealer man velger å gå videre med i første fase vil etter vårt syn være et uttrykk for hvilke markeder og hvilket forbruk myndighetene anser som mest aktuelle på det tidspunkt de første arealåpninger måtte skje.

Behovet for å foreta et strategisk valg av arealer nå styrkes av en rekke forhold. Direktoratgruppen er klar på at de identifiserte arealene samlet sett overoppfyller det som anses som en realistisk utbygging, og at rapporten i første rekke er å anse som en "grovsling" av aktuelle havområder. Vi bedømmer også at de 10 MNOK som så langt er bevilget vil begrense antall arealer man kan underkaste det omfattende utredningsprogrammet som er skissert (se nedenfor).

Offshore vindkraft vil på kort til mellomlang sikt være mer kostnadskrevende enn landbasert vann- og vindkraft. Norwea forventer ikke at det svensk-norske sertifikatmarkedet vil være tilstrekkelig til å løfte offshore vindkraft på kort eller mellomlang sikt. Tilsvarende vil mulighetene for å finansiere norsk offshore vindkraft gjennom fornybardirektivets samarbeidsmekanismer frem mot 2020 være begrenset, bl.a. fordi "pris-taket" i dette markedet settes av kjøperlands dyreste hjemmetiltak, som i en rekke tilfeller allerede utgjøres av offshore vindkraft.

Det er derfor viktig at arealvalg ses i sammenheng med mulige "business-cases" der mulige markeder/betalingsvillig forbruk (på det tidspunkt åpning og utbygging vurderes som aktuelt) identifiseres eller sannsynliggjøres.

Vi presiserer at et tydelig og strategisk valg av arealer for utredning nå ikke bør stå til hinder for at andre arealer kommer med i betraktning senere.

2.2. Overordnede prinsipper for arealvalg: Myndighetene vil være tjent med å utforme overordnede prinsipper for arealvalg, slik NVE med stort hell har gjort i forbindelse med konsesjonsbehandling av landbasert vindkraft. Vi registrerer at direktoratgruppen har funnet et bredt spekter av arealer som inntil videre er vurdert å ha akseptabelt konfliktnivå ift. miljø- og samfunnsinteresser. Som bransjeorganisasjon begrenser vi oss derfor til kort å kommentere markedsmessige kriterier for arealvalg.

Som allerede understreket bør nærhet til betalingsvillig marked/forbruk på det tidspunkt arealåpning og utbygging vurderes som aktuelt være blant de mest sentrale markedsmessige kriteriene. For flere arealer vil integrering i planlagt offshore nett være av stor betydning.

Bunnforhold, bølgehøyde, vindhastighet, ising mv. vil være andre relevante markedsmessige kriterier. Her inneholder rapporten som er på høring omfattende informasjon, men det er naturlig å benytte høringsprosessen til å foreta en nærmere vurdering av arealenes markedsmessige egnethet.

Det hersker stor usikkerhet om teknologiutviklingen innen offshore vindkraft frem mot eventuell åpning, søknadsprosess og utbygging av norske arealer. Norwea vil derfor advare mot å basere arealvalg på detaljerte teknologiske forutsetninger. Avhengig av når man ser for seg åpning er det heller ikke åpenbart at arealene som er identifisert som aktuelle for flytende teknologiløsninger bør anses som uaktuelle.

3. Spesielt om åpning av arealer: Norwea vil understreke at det ikke er hensiktsmessig å åpne arealer før de sentrale kommersielle betingelsene, herunder støtteregime og marked kraften, er

avklart. Klarhet om slike forhold vil redusere risikoen for aktuelle utbyggere og derved øke interessen og konkurransen blant søkere. Forøvrig vil vi tro at ingen samfunns- eller miljøinteresser er tjent ved at et areal åpnes og således bindes opp, for en kortere eller lengre periode, som følge av manglende markedsmessig interesse.

4. Strategisk utredningsprogram vs. prosjektspesifikke utredninger: Departementet har bedt om innspill på det skisserte konsekvensutredningsprogrammet, samt "byrdefordelingen" mellom dette og senere prosjektspesifikke konsekvensutredninger. Som departementet er kjent med mener Norwea at alle interesser vil styrkes ved en grundig og "fremtung" prosess der alle vesentlige/generelle konflikter avklares gjennom det strategiske konsekvensutredningsprogrammet. Prosjektspesifikke utredninger bør i hovedsak fokusere på detaljerte teknologiske løsninger samt avbøtende tiltak.

Vi er glade for at det skisserte konsekvensutredningsprogrammet er omfattende og i det store og det hele i tråd med prinsippet om en "fremtung" prosess.

4.1. Spesielt om strategisk utredningsprogram: Strategiske konsekvensutredninger er iht. havenergiloven en forutsetning for arealåpning. Omfattende og grundige strategiske utredninger vil avdekke hvorvidt konfliktene med aktuelle samfunns- og miljøinteresser er på et totalt sett akseptabelt nivå. At prosessen skjer i regi av myndighetene vil bidra til å sikre nøytralitet, åpenhet og troverdighet.

Rapporten tydeliggjør at ingen av arealene er frie for konflikt, slik tilfellet også er i forbindelse med onshore energiproduksjon. Hvilket konfliktnivå som er akseptabelt, utgjør etter vårt syn i siste instans et politisk valg, og vi ber myndighetene ta dette med i betraktning i det videre arbeidet med arealene.

Som indikert ovenfor vil antall arealer det er realistisk å få utredet tilstrekkelig i første fase innenfor den så langt bevilgede rammen på 10 MNOK være begrenset.

Det er positivt at markedsmessige forhold og integrering i kraftsystemet er inkludert i programskissen. En slik vurdering vil utgjøre et nyttig verktøy for å vurdere når arealet eventuelt bør åpnes.

Det skisserte programmet bør være tilstrekkelig til å kunne avdekke hvorvidt det finnes forhold som er klart uforenelige med arealåpning og utbygging, og som ikke kan tilpasses/avbøtes på basis av prosjektspesifikke utredninger. Dette er positivt, og vil øke forutsigbarheten både for potensielle utbyggere og andre interesser. Mht. ytterligere kunnskapsbehov som bør avdekkes gjennom, eller i forbindelse med, konsekvensutredningen vil vi særlig peke på forholdet til mulige petroleumsforekomster.

Vi vil videre anbefale en relativt teknologinøytral tilnærming til utredningsprogrammet. Å legge sterke føringer på teknologivalg gjennom de strategiske konsekvensutredningene vil hindre en sunn konkurranse mellom søkere og teknologier etter arealåpning. Vårt syn er derfor at konsekvenser som følger av spesifikke teknologivalg hører naturlig hjemme i prosjektspesifikke utredninger (se nedenfor).

4.2 Spesielt om prosjektspesifikke konsekvensutredninger: Slik vi leser Havenergiloven spiller de prosjektspesifikke utredningene en rolle som ikke er ulik godkjenning av plan for utbygging og drift (PUD) i petroleumssektoren. Sistnevnte prosess fungerer i stor grad som en siste tilpassing/avbøting i forhold til det konkrete prosjektet. For offshore vindkraft mener vi forhold knyttet til detaljert teknologivalg, konkrete turbinplasseringer mv. hører naturlig hjemme i dette leddet av prosessen.

Likeledes kan konkrete elektrotekniske forhold i stor grad overlates til de prosjektspesifikke utredningene. En grundig forutgående strategisk konsekvensutredning vil kunne sikre at det kun i ekstraordinære tilfeller er umulig å tilpasse/avbøte effekter av en vindpark på en samfunnsmessig akseptabel måte. Dette vil bidra til å øke interesse og sikre en sunn konkurranse mellom teknologiske løsninger.

5. Forholdet til energiloven samt demonstrasjonsprosjekter: Direktoratgruppen har iht. oppdraget fra departementet vurdert arealer både innenfor og utenfor grunnlinjene. Enkelte av de identifiserte arealene overlapper med begge havområder. Dette kan by på vesentlige juridiske utfordringer i forbindelse med både konsekvensutredninger og arealåpning, da energiloven i utgangspunktet er gjeldende innenfor grunnlinjene.

Hjemmelen til å gjøre havenergiloven gjeldende innenfor grunnlinjene gir en viss fleksibilitet i forhold til denne problematikken. Som departementet er kjent med mener Norwea prinsipielt at all offshore vindkraft bør omfattes av havenergiloven. Det er uansett ønskelig at regjeringen i tilknytning til arealprosessen signaliserer hvilket lovverk som typisk vil være gjeldende for storskala kraftproduksjon.

Inntil konsesjonsmyndighet og forskriftsverk mv. etter havenergiloven er på plass støtter vi likefullt departementets vurdering av at NVEs bør prioritere konsesjonsbehandling av mindre demonstrasjonsprosjekter etter energiloven. Det er viktig at denne konsesjonspraksisen følges opp med en aktiv satsning på teknologi og demonstrasjon hos Enova.

Vi takker for anledningen til å levere høringsuttalelse og ser frem til ytterligere dialog med departementet om denne saken.

Øyvind Isachsen /s/

Adm. dir. Norwea

Øistein Schmidt Galaaen /s/

Dir. Norwea